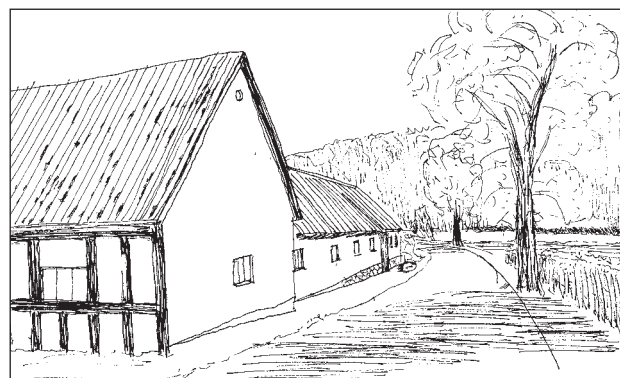


Landskabskarakter

Smal tunneldal med dyrkede og afgræssede arealer i bunden og skovbevoksede skrænter. Velbevarede møllemiljøer, herunder 2 møller samt den velbevarede stjerneudskiftede landsby (ejerlav) på kanten af dalen ved Brøndsted.



Vær opmærksom på:

- At bevare den lysåbne dalbund
- At bevare diger og markveje
- Området er sårbart overfor byudvikling, større byggerier og tekniske anlæg.



1. Ådalen set fra Fiskebækvej mod nord.

Naturgeografisk beskrivelse

Skærup Ådal Syd er en tunneldal, der har sammenhæng med resten af Skærup Ådal og med Elbodalen. Den er opkaldt efter Skærup å der fra et udspring nær Skærup løber mod øst og syd gennem Børkop og udmunder i den vestlige ende af Rands Fjord.

Geologisk er dalen præget af en blanding af ferskvands- og saltvandssand, hvilket antyder en kompleks oprindelse. Mod syd, hvor den munder ud i Elbodalen, er bunden ret bred og kan tydeligt aflæses som en tunneldal, mens den længere mod nord er ret smal. Igennem Børkop er kanterne bebygget, og landskabet er vanskeligt at aflæse.

Kulturgeografisk beskrivelse:

Skærup Å har et kraftigt fald, og har med kort afstand givet plads til to ret store vandmøller; Børkop Mølle og Brøndsted Mølle.

Børkop Mølle er kendt siden 1546 og er fredet. Møledammen er restaureret og stadig fungerende samtidig med, at der er skabt fri passage for fisk. Møllen ejes af staten og drives af en forening. Hovedbygningen anvendes til restaurant og holdes smukt vedlige. Brøndsted Mølle kendes siden 1578, og den nuværende møllebygning er fra 1866. Møllen er i privat eje, og ejeren er (2018) i gang med at istandsætte den.

Ådalen har også givet plads til den østjyske længdebane siden 1868. Jernbanen ligger i den vestlige side af dalen og følger dalens forløb. Banen giver tusindvis af passagerer adgang til at opleve tunneldalen. Krydsningen af åen og især jernbanens anlæggelse er også grunden til Børkops opståen. Før jernbanen var Børkop en ubetydelig landsby.

Bortset fra de to møller er der kun få bygninger i dalen, primært små landbrugsejendomme og husmandssteder.

Den nordlige del er forholdsvis fugtig og bevokset med krat. Længere mod syd er bunden dyrket, eller anvendes til afgræsning.

Afgræsning og dyrkning af dalbunden er af afgørende betydning for oplevelsen af den. Overladt til sig selv ville dalen hurtigt springe i krat og dermed få en hel anden karakter.

Landsbyen Brøndsted er stjerneudskiftet og er præget af ret store firelænede gårde. Landsbyen rummer mange bevaringsværdige træk, og er udpeget som kulturmiljø. Landsbyen ligger på kanten af dalen, og er præget af store terrænforskelte.



2. Ådalen set fra Fiskebækvej mod syd



3. Udsigt over den nordlige del af ådalen fra Børkop Mølle



4. Børkop Mølle med den bevarede mølledam



5. Brøndsted Mølle

Visuelt rumlig beskrivelse:

Området opleves tydeligt som en dal. Der er udsigt til skråninger på begge sider. Nogle steder mod nord er de dog sløret af bevoksning i dalbunden. Jernbanen er et stort anlæg, men er tilpasset dalens forløb, og jernbanen opleves mest i kraft af den bevoksning, der er opstået langs med banelegemet. Områdets markveje og diger markerer en gammel struktur, som er med til understrege landskabets form.

Dalen opleves som et afgrænset / lukket landskabsrum, som de fleste steder er uden visuel forbindelse til naboområderne.

Landskabets skala er lille, med smalle veje og små ældre bebyggelser.



6. Jernbanen følger i store træk kanten af ådalen. Synlig her på grund af tog.



7. Gadebilledet i Brøndsted er præget af store kastanietræer

Landskabskarakter	
Karakterstyrke (stærkt karakteristisk/karakteristisk/karaktersvagt)	Karakteristisk
Landskabeskarakterens oprindelse (kulturgeografi)	Geologisk med præg af industrialisering
Reference	Høje målebordsblade 1886
Nøglekarakter	Smal tunneldal med skovbevoksede skrænter og møllemiljøer.
Geologi	Del af tunneldal
Visuel analyse	
Skala (lille/middel/stor)	Lille
Rumlige afgrænsning (åbent/transparent/lukket)	Lukket
Kompleksitet (komplekst/sammensat/enkelt)	Sammensat
Struktur og mønstre	Græs og dyrkede arealer i bunden, skov på skrænterne.
Visuel uro (uroligt/middel/roligt)	Middel
Sårbarhed	
Udsigter	Ingen særlige
Særlige objekter	Børkop og Brøndsted Mølle. Jernbanen.
Særlige områder (fredninger, kulturmiljø, friluftsområder, naturområder)	3 Kulturmiljøer. 238, 239 og 240 (Børkop Mølle, Brøndsted Mølle og Brøndsted ejerlav). Særligt værdifulde naturområder på kanten af området mod nord og syd. Friluftsområder samme steder.
Visuel sammenhæng til naboerområder	Rands Fjord